

GELOOF EN WERKEN IN EEN WERELDSE SAMENLEVING

Bisschop Keith B. McMullin

Tweede raadgever in de Presiderende Bisschop

CES-haardvuuravond voor jongvolwassenen • 5 november 2006
Brigham Young University

Geliefde broeders en zusters, wat geeft het te denken om u te zien die uit verschillende lagen van de bevolking komt, uit verschillende delen van het land. En te bedenken dat wij over de hele aarde bijeen zijn. Tussen nu en de heruitzending van deze bijeenkomst komen jongvolwassenen overal in de kerk bijeen en nemen deel aan dit evenement. Het is wonderbaarlijk.

Er gebeurde afgelopen maand tijdens de algemene conferentie iets heerlijks. Het ging ongemerkt aan het grootste deel van de wereld voorbij, maar voor hen die de waarheid kennen en liefhebben was het zo onvergetelijk als de klap van tienduizend donderslagen.

Denk eens aan de laatste bijeenkomst. Het Tabernakelkoor zong de bekende melodie:

*Wij danken U, Heer, voor profeten,
ons tot leiding in deez' laatste tijd,
wij danken voor 't rein evangelie,
welks licht onze ziel zo verblijdt.¹*

Plotseling stonden mannen en vrouwen, jongens en meisjes, in het Conferentiecentrum op, uit eerbied en in dankbaarheid voor de zegeningen die in de lofzang genoemd werden. Wij stonden op, in de dankbare erkenning dat het evangelie van Jezus Christus is hersteld, dat God de Vader en zijn geliefde Zoon uit de hemel gesproken hebben, dat Joseph Smith een profeet was en dat president Hinckley momenteel de profeet van de Heer op aarde is.

Het was een ontroerende geestelijke ervaring. Het was een tijd waarop burgers van Gods koninkrijk onder invloed van de Heilige Geest *opstonden voor hun geloof*.

Eerder die dag had president Hinckley ontroerende en dankbare woorden gesproken over zijn gevorderde leeftijd en blijvende gezondheid. Altijd een voorbeeld van getrouwheid, zegde hij opnieuw toe om zijn leven aan de doeleinden van de Heer te wijden:

'De Heer heeft mij in leven gelaten. Ik weet niet hoe lang dat nog duurt. Maar hoe lang het ook mag zijn, ik zal mijn plicht naar beste vermogen vervullen. (...)

'Wij zullen voortgaan zoals de Heer dat wil. (...) Maar wanneer het tijd wordt voor een opvolger zal de overgang soepel verlopen en overeenkomstig de wil van het Hoofd van deze kerk. En dus vervolgen wij onze weg in geloof — *en geloof is het onderwerp dat ik vanmorgen wil bespreken.*²

Zijn boodschap was passend voor deze tijd, en was geïnspireerd. Het was een geestelijk geheugensteuntje aan dat waar het leven werkelijk om draait en hoe de kinderen van onze hemelse Vader iedere hindernis kunnen overwinnen. Zijn boodschap werd gericht tot een samenleving die steeds wereldser, ongeloviger en zondiger wordt.

Wereldsheid

Onderwijs in wereldse onderwerpen draagt veel bij aan het verbeteren van onze wereld. Maar wereldse geleerdheid op het hoogste niveau bloeit vooral op in een sfeer van deugdzaamheid, morele verantwoordelijkheid, geestelijke waarheid en geloof.

Wereldse samenlevingen staan tegenwoordig hoog aangeschreven. Mensen en zelfs hele naties roemen in het feit dat zij *werelds* zijn, dat zij zich richten op 'wereldse zaken, op zaken die niet als godsdienstig, geestelijk of heilig beschouwd worden.'³

Een groot deel van de huidige wereld beschouwt wereldsheid als onmisbaar voor een evenwichtig, rechtvaardig en ordelijk bestuur. Daarom worden godsdienstige uitingen in openbare forums ontmoedigd; worden burgerrechten afhankelijk van rechtbanken en wetgeving; en zoeken mensen door rechtsgang oplossingen en vergoedingen. Om het heel scherp te stellen, ziet een wereldse samenleving het denkbeeld van het eeuwige leven over het hoofd, zet het alles in de context van de natuurlijke wereld en daardoor is men geneigd om *werken zonder geloof* te verrichten.

Het vereist waakzaamheid en grote moeite om in een wereldse samenleving mannen en vrouwen van geloof te zijn. De mens die wordt overspoeld door wereldsheid is van nature geneigd om het 'eerst te

betreuren, dan te verdragen en vervolgens te omarmen.⁴ Tegenwoordig worden de mensen met wereldsheid overspoeld, met de genoemde gevolgen.

Deze wereldse of natuurlijke samenleving, die niet door geloof in Christus wordt tegengehouden, brengt burgers voort die 'hoogmoedig zijn, zelfingenomen, overdreven competitief, reactionair, extreem onafhankelijk, gedreven door verlangens en zinnen [en] wereldse instemming (...). Over het algemeen is de natuurlijke mens een onbevrijd wezen dat wandelt in het licht van zijn eigen vuur (...) [zie 2 Nephi 7:10–11]. Zo iemand is gewend aan de aard der zaken om hem heen, en hij gaat uit van wat de gevallen wereld hem te bieden heeft (...).⁵ Kort samengevat: '(...) allen die in een natuurlijke staat verkeren, (...) zijn zonder God in de wereld' (Alma 41:11).

Omdat wereldsheid over het algemeen het eeuwig perspectief negeert, kan het na verloop van tijd tot ongelof leiden. Zoals Wolfhart Pannenberg, hoogleraar theologie aan de universiteit van München, het zegt:

'Een openbaar klimaat van wereldsheid ondermijnt het vertrouwen van christenen in de waarachtigheid van wat zij geloven. (...)

'In een werelds milieu neemt zelfs de fundamenteelste kennis van het christendom (...) af. Het is niet meer een kwestie van het verwerpen van christelijke leringen: grote aantallen mensen hebben geen enkel idee wat die leringen zijn. (...) Hoe wijdverbreider de onwetendheid omtrent het christendom, hoe groter het vooroordeel tegen dat christendom. (...)

'(...) Het probleem wordt nog verergerd door het culturele relativiseren van het begrip waarheid. (...) Voor velen (...) zijn de christelijke leringen slechts meningen die naar persoonlijke voorkeur al dan niet bevestigd kunnen worden of die afhankelijk zijn van de vraag of ze aansluiten bij individuele behoeften. (...)

'De uiterst wereldse maatschappelijke orde geeft aanleiding tot een gevoel van nietszeggendheid.'⁶

Geloof in Jezus Christus wordt vervangen door geloof in de mens. In openbare verhandelingen en in gedachten worden de vragen waar wij vandaan zijn gekomen, waar we heengaan na dit leven en wat uiteindelijk het hier en nu bepaalt, niet alleen niet beantwoord, maar ze worden zelfs als niet relevant beschouwd. Deze toestand van ongelof is een ramp van kolossale omvang aan het worden.

Onze hemelse Vader wist dat dit zou gebeuren. De herstelling van het evangelie gaf het geloof in Jezus Christus als onze Schepper, Heiland en Verlosser een nieuwe impuls. Daardoor kregen wij weer een juist begrip van de doelen van het leven. In 1831 werd tegen de kinderen van onze hemelse Vader gezegd:

'Welnu, omdat Ik, de Heer, de rampspoed kende die de bewoners der aarde zou overkomen, heb Ik mij gericht tot mijn dienstknecht Joseph Smith jr. en heb tot hem gesproken vanuit de hemel en hem geboden gegeven (...)

'Opdat ook geloof kon toenemen op aarde' (LV 1:17, 21).

Vóór de grondlegging van deze wereld, voordat de hemelichamen hun plaats kregen, leefden, bewogen en bestonden er mannen en vrouwen (zie Handelingen 17:28). De wereldse gedachte dat het leven uitsluitend iets biologisch is, vormt een ontkenning van de fundamentele waarheid die leeft in het onderbewuste van elke levende ziel dat 'de mens was eveneens in het begin *bij God*' (LV 93:29; cursivering toegevoegd). Dat feit is onveranderlijk en onweerlegbaar.

Daarna kwam het paradijselijke Eden, met onze stamouders, Adam en Eva, opdat de mens door ervaringen in het sterfelijk leven en door de verzoening van Christus een volledig, ten volle ontwikkeld en vervolmaakt wezen mocht worden. De tijd van de patriarchen, de allesovertreffende komst van onze Heiland en zijn onvergelijkelijke verzoening in het midden des tijds, en de 'tijden van de wederoprichting aller dingen' (Handelingen 3:21), die in 1820 begonnen, vormden het raamwerk waarin mannen en vrouwen, jongens en meisjes, hun leven en omgeving weer konden besturen door 'geloof in de Heer Jezus Christus' (Geloofsartikelen 1:4).

Mijn beste jonge vrienden, jullie staan op een punt in de tijd waarop deze wereldgebeurtenissen samensmelten. 'Wat in het verleden ligt, wordt een voorspel, en wat al is geweest, moet nog komen.'⁷ Wat kan gebeuren, wat móet gebeuren, is dat jullie geloof en bijbehorende werken de vloedgolf van ongelof indammen. Dat is jullie lot in dit leven. Het is je heilige plicht.

Benchmarks van geloof

Onze Meester heeft gezegd: 'Indien gij een geloof hebt als een mosterdzaad, (...) niets zal u onmogelijk

zijn' (Matteüs 17:20). President Hinckley herinnert ons hieraan:

'Uiteindelijk schuilt de enige ware rijkdom van de kerk in het geloof van haar leden.'⁸

'We hebben bij dit geweldige godswerk vooral meer geloof nodig. Zonder geloof zou het werk stagneren. Met geloof kan niemand het tegenhouden.'⁹

Dergelijk geloof is meer dan een houding, meer dan een overtuiging, meer dan een getuigenis van wat men weet of voelt. Waar geloof, het geloof waar onze geliefde profeet het over had, resulteert in rechtschapenheid in dit leven en heil in het toekomstige leven. Het richt zich op de ware en levende God en op Jezus Christus, die Hij heeft gezonden (zie Johannes 17:3). Het is gebaseerd op waarheid, voorafgegaan door kennis, en wordt vervolmaakt door werken. Het geeft sterfelijke wezens het begrip en gedrag dat kinderen van onze hemelse Vader dienen te hebben. Dit 'geloof (...) is het eerste grote leidende beginsel dat [ons in staat stelt om] macht, heerschappij en gezag'¹⁰ te hebben over wat wij denken en doen, en over wat voor mensen wij zijn.

De apostel Jakobus geeft ons deze formule voor dergelijk geloof:

'Wat baat het (...) of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? ...

'Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken. (...)

'(...) geloof, indien het niet met werken gepaard gaat, is, op zichzelf genomen, dood. (...)

'Ziet gij in hoe werken tot stand worden gebracht met geloof en dat geloof door werken vervolmaakt wordt?' (Jakobus 2:14–15, 17, 21; laatste vers naar de Bijbelvertaling van Joseph Smith.)

We horen veel over *benchmarks*. Een benchmark is een 'uitmuntendheidsnorm aan de hand waarvan (...) soortgelijke zaken of prestaties worden gemeten of beoordeeld.'¹¹

Er zijn vier benchmarks waardoor ieder van ons te weten kan komen of ons geloof in Christus 'vervolmaakt wordt' door onze werken. Die benchmarks zijn: (1) de keuzes die we doen; (2) de toewijding waar we blijk van geven; (3) de gehoorzaamheid die we betrachten, en (4) de dienstbaarheid die wij betonen. Dat zal ik uitleggen.

De keuzes die we doen

Ten eerste de benchmark van keuzes. Heiligen der laatste dagen 'geloven eerlijk te moeten *zijn*, trouw, kuis, welwillend, deugdzaam (...). Als er iets deugdzaam, liefelijk, of eerzaam of prijzenswaardig is, dan *streven wij dat na*' (Geloofsartikelen 1:13; cursivering toegevoegd).

Denk eens aan een denkbeeldige ouderling die we Bill zullen noemen. Hij heeft dit in het jeugdwerk geleerd. Destijds geloofde hij het. En hij gelooft het nog. Maar Bill heeft al enige tijd moeite met porno. Hij vindt dat het een enorme aantrekkingskracht heeft en erg verslavend is. Na elke keer dat hij met die vuiligheid in aanraking is gekomen, walgt Bill van zichzelf en voelt hij schaamte en een gebrek aan eigenwaarde.

Bill is enkele weken geleden naar de algemene conferentie geweest. Tijdens de priesterschapsbijeenkomst heeft hij president Hinckley horen zeggen:

'Er is geen man of jongen in deze grote bijeenkomst die zijn leven niet kan verbeteren. En dat moet gebeuren. We zijn ten slotte priesterschapsdragers van God. (...)

'Als we het priesterschap hebben ontvangen, moeten we het ook waardig zijn. Dan mogen we geen onreine gedachten hebben. Dan is pornografie uit den boze. Dan mogen we nooit schuldig zijn aan enige vorm van mishandeling of misbruik. Daar moeten we boven staan. "Verrijs, gij mannen Gods" en bekeer u van dergelijke zaken. Dan zal de Heer u leiden en steunen.'¹²

Bill besloot: 'Het is tijd dat ik opsta voor mijn geloof!'

Hij ging naar zijn verstopplek, pakte de vieze plaatjes en de vulgaire films en lectuur, en vernietigde ze. Hij verwijderde alle harde, rauwe muziek en ongepaste teksten uit zijn verzameling. Op zijn computer verwijderde hij alle links naar pornosites, installeerde een filter, en zette hem op een plek die beter in het zicht viel om te voorkomen dat hij in herhaling zou vallen.

Bill gaf tegenover God zijn overtredingen toe. Hij bad vurig om de kracht om zich te bekeren en dit kwaad uit zijn leven te bannen. Hij vroeg zijn bisschop en dierbaren om hulp. In zijn uiterste nood voelde Bill de stille verzekering: 'Mijn zoon, je bent op het goede pad.' Door zijn werken wordt zijn geloof bevestigd en gesterkt.

Er is nog veel te doen. Vasten, bidden, schriftstudie — en er zullen nog veel tranen vallen. Een goede bisschop

zal onmisbare hulp verschaffen. Door de gebeden van getrouwe ouders en andere dierbaren komt er de benodigde steun. Maar *de benchmark laat zien: Bill begint geloof tot bekering te oefenen — hij heeft de juiste keuze gedaan!*

Onze toewijding

Ten tweede de benchmark van toewijding. Heiligen der laatste dagen ‘geloven alles wat God heeft geopenbaard, alles wat Hij nu openbaart, en wij geloven dat Hij nog vele grote en belangrijke dingen aangaande het koninkrijk Gods zal openbaren.

‘Wij geloven in de letterlijke vergadering van Israël en in de herstelling van de tien stammen; dat Zion (het nieuwe Jeruzalem) op het Amerikaanse continent zal worden gebouwd’ (Geloofsartikelen 1:9–10) en dat mannen en vrouwen ‘van Godswege [door] profetie’ worden geroepen, en door goddelijk gezag (Geloofsartikelen 1:5).

Ware toewijding zette vóór de grondlegging van deze wereld goddelijke gebeurtenissen in gang. Rechtschape voorouders zetten zich er voor in en gaven hun leven voor de bevordering van de doeleinden van hun hemelse Vader. Ons is de taak toevertrouwd om dat werk voort te zetten en verder te bouwen op het fundament dat zij met hun toewijding en inzet hebben gelegd.

Nu een verhaal dat sommigen onder jullie al kennen.

In 1856 scheepten Robert en Ann Parker zich met hun vier kinderen in Engeland in om zich bij de heiligen in Utah te voegen. Een profeet had gesproken en zij hadden opdracht om in het Great Basin te vergaderen en te helpen met de opbouw van Zion. Als leden van de handkarcompagnie van McArthur deed elk gezinslid een deel van het werk. Vader en moeder trokken de zware kar, Maxie (12) duwde, en Martha (10) zorgde voor de kleine Arthur (6). Baby Ada (1) kuierde, werd gedragen en reed mee op de kar.

Ergens in Nebraska ging de kleine Arthur zitten rusten en viel in slaap. Plotseling stak er een storm op. De compagnie haastte zich verder en sloeg een kamp op. Vervolgens ontdekten ze dat Arthur niet bij de andere kinderen was.

Dagenlang zochten ze zonder resultaat. De compagnie moest gauw verder. Dit was de tijd waarop Robert en Ann Parker naar hun geloof moesten handelen. Archer Walters schreef op 2 juli 1856 in zijn dagboek:

‘Broeder Parkers kleine zoontje (...) verdwaalde en de vader ging terug om hem te zoeken.’

Toen Robert vertrok, deed Ann een felrode sjaal om zijn schouders en zei: ‘Als je hem dood vindt, wikkel je hem in de sjaal en begraaf hem. Als je hem levend aantreft, kun je de sjaal als een vlag gebruiken om ons een teken te geven.’ Samen met de andere kinderen nam ze de handkar en worstelde verder met de compagnie.

Robert liep terug over de kilometers door de bossen. Hij riep, zocht en bad voor hun hulpeloze zoontje. Eindelijk bereikte hij een handelspost, waar hij hoorde dat hun kind door een houtvester en zijn vrouw was verzorgd. De kleine Arthur was ziek geworden van de angst en ontbering, maar God had de gebeden van zijn liefhebbende ouders verhoord.

Intussen hield Ann verderop de route elke avond met haar kinderen de wacht. Op de derde avond vingen de stralen van de ondergaande zon een glimp op van een felrode sjaal en de moedige moeder viel eindelijk als een hoopje op het zand in elkaar. Ann was volkomen uitgeput en sliep voor het eerst sinds zes lange dagen en nachten.¹³ God was waarlijk mild en barmhartig; hun werken hadden hun toewijding beloond en hun geloof geheiligd, en de heiligen zongen met blij gemoed ‘Alles wel’.¹⁴

Baby Ada, mijn grootmoeder, groeide op en huwde mijn grootvader, Brigham Young McMullin. En nu de moraal van het verhaal. Zij zorgde ervoor dat haar kinderen nooit vergaten dat zij met haar familie en de handkarcompagnie van Daniel D. McArthur over de vlakten was getrokken. Het verhaal van de rode sjaal werd óns verhaal — het erfgoed van hun geloof werd tevens óns erfgoed. En zo gaan wij allemaal door en verdwijnen zelfs de grootste hindernissen als sneeuw voor de zon.

Wat deze heiligen uit de begintijd van de kerk betreft *laat de benchmark zien: hun werken waren een kenmerk van hun geloof, en hun toewijding werd hun nageslacht een norm om naar te leven.*

Onze gehoorzaamheid

Ten derde de benchmark van gehoorzaamheid. Heiligen der laatste dagen ‘(...) geloven dat door de verzoening van Christus de gehele mensheid kan worden gered *door gehoorzaamheid aan de wetten en verordeningen van het evangelie*’ (Geloofsartikelen 1:3; cursivering toegevoegd).

Stel je een jong echtpaar voor dat een voorbeeld is van mensen in deze wereldse samenleving. David en Michelle kenden dit geloofsartikel al lang voordat zij elkaar leerden kennen. Maar toch hebben zij dezelfde vragen als velen die naar deze uitzending luisteren. Want David en Michelle zijn achterin de twintig. Ze kennen elkaar al een tijdje. Ze doen veel samen en ze zijn verliefd. Toch twifelen ze over een huwelijk en kinderen. Moeten ze een huwelijk uitstellen tot ze hun studie af hebben, tot ze meer geld hebben, of tot ze hun ambities verwezenlijkt hebben?

Ze vragen zich ook af hoe het zit met het stijgende aantal echtscheidingen, oorlogen en beroeringen in de wereld, en de overbevolking. Zou hun huwelijk standhouden? Moeten ze kinderen in zo'n wereld zetten?

O, David en Michelle, oefen je geloof! Onthoud: 'Het huwelijk tussen man en vrouw is van Godswege geboden.'¹⁶ 'Hetgeen (...) God samengevoegd heeft, scheidt de mens niet' (Matteüs 19:6; zie ook LV 132:19–20). '[Kinderen] zijn een erfdeel des Heren' (Psalmen 127:3). 'Want de aarde is vol, en er is meer dan genoeg' (LV 104:17).

Doe datgene waarvan je weet dat het goed is, dan zullen je rechtschapen werken je geloof vervolmaken. Dan zul je een voldoeninggevend, fijn leven leiden. Volg het goede voorbeeld van je ouders. Ze konden zich niet veroorloven om te trouwen, maar deden het toch. Zij maakten zich ook zorgen over oorlogen en beroeringen, maar ze oefenden hun geloof en kregen jou! De eisen die hun huwelijk en hun kinderen aan hen stelden, weerhielden hen er niet van zich te scholen, maar verriikten die scholing zelfs. Wat hun eigen ambities betreft, die zijn volledig en prettig verweven met elkaars en jouw welzijn, en dat van je broers en zussen, en hun kleinkinderen.

Het leven was niet makkelijk voor je ouders. Ze moesten zuinig zijn en sparen, en moesten het doen met wat ze hadden. Ook zij worstelden met vragen en omstandigheden die zij niet begrepen, maar ze wisten welk pad de almachtige God voor hen had aangegeven, en ze gingen erop voort. En dat heeft jouw leven erg 'verriikt'.

Uit de verhalen die ze je telkens weer verteld hebben, weet je dat ze altijd in alle opzichten hebben moeten zwoegen. Maar hun werken hebben hun geloof geheiligd.

Ze zijn ouder, dat is waar. Ze hebben niet meer de verende pas, niet meer de levenslust en niet meer het

uiterlijk dat je in zoveel advertenties ziet. Maar hun liefde voor God en voor elkaar weerspiegelt grote eerbied en genegenheid. De littekens van het leven hebben hen wijsheid, geduld en dankbaarheid gegeven. Op onopvallende maar belangrijke manieren zijn zij 'de zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet' (Hebreeën 11:1) geworden — dingen die zij eerder in hun leven niet konden zien. Maar ze gehoorzaamden. Ze oefenden hun geloof en lieten zich in de tempel verzege-len, werden gezegend met kinderen, en weten nu wat de ware bron van geluk is. *De benchmark laat zien: gehoorzaamheid levert de zegeningen van de hemel op — voor je ouders, en dat zal ook voor jou gelden.*

Onze dienstbaarheid

Ten vierde de benchmark van dienstbaarheid. Heiligen der laatste dagen 'geloven in God, de eeuwige Vader, en in zijn Zoon, Jezus Christus, en in de Heilige Geest. (...)

'Wij geloven dat (...) Christus in eigen persoon op aarde zal regeren (...) en dat de aarde zal worden vernieuwd en haar paradijsheerlijkheid ontvangen' (Geloofsartikelen 1:1, 10).

Wij weten meer van de Godheid dan alle mensen ooit met hun verstand hebben begrepen, en wat wij weten, is waar. Bovendien kennen wij de bedoelingen van de Godheid met deze aarde en alle schepsels erop. Vanwege die wetenschap, en omdat de Heer ons de heilige plicht heeft gegeven om dat tot stand te brengen, moeten we niet lichtvaardig omgaan met ons kerklidmaatschap.

Sommigen worden verleid om minder toegewijd te zijn, uit angst dat ze te godsdienstig overkomen. Zij zien 'de kerk als een instelling, niet als een koninkrijk.'¹⁷ 'O, jongeren van het edele geboorterecht'¹⁸, maak van het werk van de kerk en het koninkrijk van God het middelpunt van je leven. Als je ergens voor geroepen wordt, zeg dan 'Ja' en doe je uiterste best. Luister naar deze opdracht van de Heer: 'Zoek daarom niet de dingen van deze wereld, maar probeer eerst te bouwen aan het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid te vestigen; en dit alles zal u worden toegevoegd' (Matteüs 6:38).

Over slechts vier dagen, op 9 november, is het 150 jaar sinds de noodlottige handkarcompagnie van Willie eindelijk de Salt Lake Valley bereikte. Zij hadden veel lijden, dood en verderf doorgemaakt. De

stormen en hun verzwakte toestand had veel levens geëist — de redders reddten er veel meer.

Levi Savage bevond zich onder degenen die op die dag arriveerden. Geschiedschrijving vermeldt zijn getrouwe, vasthoudende inzet om de heiligen te redden en hen veilig naar de vallei te brengen. Maar zijn edele dienstbetoon begon niet op de besneeuwde vlakten van Wyoming. Dit was slechts één hoofdstuk, misschien wel het hoogtepunt, van een leven vol toewijding en dienstbaarheid.

Levi werd gedoopt in juni 1846 — hij was toen 26. Hij gaf gehoor aan de oproep van de profeet om naar het westen te trekken en schrijft: 'We bereidden ons zo goed mogelijk voor op een lange reis naar een vreemd land, dat ons geheel onbekend was. (...) We namen afscheid van onze oude boerderij (...) en zetten koers naar het westen, zonder onze bestemming te weten. We verwachtten alleen maar om ons ergens in het wilde westen van de Rocky Mountains te vestigen.'¹⁹

Op 16 juli 1846 gaf hij, met andere mannen, nogmaals gehoor aan de aansporing van de profeet om dienst te nemen in het Mormoons Bataljon, en hij marcheerde ruim drieduizend kilometer van Council Bluffs (Iowa) naar San Diego (Californië) en vervolgens naar Los Angeles. Daar zwaaiden zij af. Hoewel zij niet wisten waar hun familie zich had gevestigd, begonnen zij aan hun trek naar de vallei van het grote zoutmeer. De route die Levi Savage volgde, was nog eens ruim tweeduizend kilometer en liep over ruig, onherbergzaam terrein, maar hij kwam uiteindelijk in de Salt Lake Valley aan.

Daar pionierde Levi, bestreed hij sprinkhanen, huwde hij, kreeg hij een zoon en begroef hij zijn vrouw luttele maanden na de geboorte van het kind. Tien maanden na de dood van zijn vrouw, tijdens de oktoberconferentie van 1852, werd hij met nog enkele getrouwe broeders door de profeet geroepen om een zending te ondernemen naar Siam (het huidige Thailand).

Dit keer reisden ze met paard en wagen terug naar het zuiden van Californië en de Grote Oceaan. Na enige tijd voeren ze van San Francisco naar Calcutta, op weg om hun zending in Siam te vervullen. Wat Levi op 29 januari 1853 in zijn dagboek schreef, geeft ons enig inzicht in het hart van die zendelingen uit de begintijd van de kerk. Hij schrijft:

'Ons statige schip werd voortgedreven door een zachte bries en vond zijn weg over de onstuimige

diepten, op weg naar onze bestemmingen, ons zo geliefde vaderland achterlatend. (...) Ieder zocht zijn eigen meditatieplekje en dacht na over de gemakken van zijn thuis, de liefde van zijn dierbare vrouw, kinderen of vrienden. (...) Maar nu was hij geroepen om zijn intrek te nemen in afgelegen delen van de wereld, en waarvoor? Om zich te bedelven onder goud en zilver, of om de eer, pracht en praal van de wereld te verkrijgen? *Nee, zeer zeker niet! Om in gehoorzaamheid aan de geboden van de Heer de boodschap van waarheid en (...) heil aan de onverlichte, bijgelovige naties te brengen.* 'Al gauw trok ieder zich terug in zijn kooi om uit te rusten. Maar of hij nu sliep of wakker was, in gedachten bleef hij bezig met de realiteiten van het verleden en de vooruitzichten van de toekomst.'²⁰

Na zijn zending reisde Levi naar Boston (Massachusetts), vervolgde zijn reis naar zijn geboorteplaats in Greenfield (Ohio), en zei bij aankomst: 'Ik ben helemaal rond de aardbol gereisd.'²¹ In Iowa City (Iowa) voegde hij zich bij de handkarcompagnie van Willie, waarmee een sage van eeuwig belang voor hem, zijn familie en de hele kerk begon. Zijn werken in dat epos waren de kroon op een leven vol opoffering en dienstbaarheid. Wat deze pioniers betreft *laat de benchmark zien: hun geloof en werken waren een baken voor een ongelovige wereld, en hun dienstbaarheid was een voorbeeld dat ieder van ons zou moeten volgen.*

De woorden van de predikant Frederick W. Faber ontroeren ons:

*Dierbaar geloof, in ons geplamt
ondanks vervolging, vuur en zwaard.
Zoet is uw vreugd en zekerheid,
gij zijt ons hoogste streven waard.*

*Dierbaar geloof, dat ieder volk
eenmaal voor U ontvank'lijk zij;
en, door de waarheid van omhoog,
mogen zij worden waarlijk vrij.*

*Dierbaar geloof, der liefde macht
drijft ons naar vriend en vijand voort;
mogen wij u daar prediken
door onze wandel en ons woord.*

*Dierbaar geloof, ons levensbrood,
u zijn wij trouw tot in de dood.'*²²

Ik getuig, geliefde broeders en zusters, dat God in zijn hemel is, dat zijn naam Elohim is, en dat Hij al zijn kinderen kent, waar zij ook vandaan komen en waar

zij ook wonen. Jezus, de Heilige Israëls, is zijn geliefde Zoon, de Verlosser van alle mensen. Joseph Smith, een jonge jongen, werd door de stem van God en van zijn heilige Zoon als profeet geroepen, en uit die roeping kwam de ware kerk voort en werd het ware koninkrijk Gods op aarde teruggebracht. Wat zijn wij gezegend dat wij die dingen weten. En jullie, geliefde broeders en zusters, staan voor het samensmelten van de geschiedenis. Jullie komen uit heerlijke sferen. Het is jullie unieke voorrecht om trouw aan het geloof te zijn en voort te gaan in goede werken. Doe wat de profeten zeggen. Generaties uit het verleden verwachten het; huidige generaties worden erdoor gered; toekomstige generaties zijn ervan afhankelijk. En de Heilige Geest zal jullie bij elke stap leiden.

In de naam van Jezus Christus. Amen.

NOTEN

1. 'Wij danken U, Heer, voor profeten', lofzang 17.
2. Conference Report, sept.–okt. 2006, p. 87; of *Liahona*, november 2006, p. 82; cursivering toegevoegd.
3. Naar *Random House Webster's Unabridged Dictionary*, 2e editie (2001), 'secular', 1731.
4. Alexander Pope, 'Essay on Man', Epistle II, regel 220.
5. *Book of Mormon Reference Companion*, onder redactie van Dennis L. Largey (2003), p. 582.
6. 'How to Think about Secularism', *First Things*, juni–juli 1996, 27, 30, www.firstthings.com/ftissues/ft9606/articles/pannenberg.html.
7. Boyd K. Packer, instructievergadering voor algemene autoriteiten, oktober 2006; zie William Shakespeare, *The Tempest*, uitgegeven onder redactie van W.J. Craig, Oxford Shakespeare (1924), tweede bedrijf, eerste scène, regel 261.
8. Conference Report, april 1991, p. 74; of *Ensign*, mei 1991, p. 54.
9. Conference Report, sept.–okt. 2006, p. 90; of *Liahona*, november 2006, p. 85.
10. *Lectures on Faith*, Joseph Smith (1985), pp. 5, 8.
11. Naar *Random House Webster's Unabridged Dictionary*, 'benchmark', 193.
12. Conference Report, sept.–okt. 2006, p. 66; of *Liahona*, november 2006, p. 60.
13. Boyd K. Packer, *Memorable Stories and Parables by Boyd K. Packer* (1997), pp. 4–6.
14. 'Komt, heil'gen, komt', lofzang 15.
15. N.v.t.
16. 'Het gezin: een proclamatie aan de wereld', *De Ster*, januari 1996, p. 93.
17. Neal A. Maxwell, Conference Report, oktober 1992, p. 89; of *Ensign*, november 1992, p. 66.
18. 'Carry On', *Hymns*, 255.
19. Dagboek van Levi Savage jr., verzameld door Lynn M. Hilton (1966), XII.
20. Dagboek van Levi Savage jr., p. 5; cursivering toegevoegd.
21. Dagboek van Levi Savage jr., p. 59.
22. 'Dierbaar geloof', lofzang 52.